

Cea mai mare iubire a Mariei Tănase a fost jurnalistul francez Maurice Nègre. Scurtă, melancolică și neîmplinită, pentru că s-au despărțit împotriva voinței lor. Însă cum altfel ar fi putut să sfârșească, în vreme de război, o poveste de dragoste dintre o artistă celebră și un spion?

„L-am cunoscut pe Maurice Nègre în anul 1938 (luna nu-mi amintesc) pe când cântam încă la Restaurantul Neptun din Piața Buzești 2”, a declarat în ziua de 1 iulie 1941 Maria Tănase, fiind chestionată de autorități în privința relației lor. „Am continuat încă de a doua zi să-l văd și ori de câte ori, adică orice zi de atunci încolo în care s-a întâmplat să ne găsim amândoi în România, nu-mi amintesc să nu ne fi văzut.”¹ Declarația artistei, deși era una oficială, dată în fața tânărului căpitan magistrat Camil Bărbulescu, ofițer de poliție judiciară și anchetator al Serviciului Special de Informații (SSI), pare mai degrabă o mărturisire tristă și personală a relației lor aflate în pericol, căci în acel moment Maurice Nègre era arestat, iar viitorul său incert.

Nu știm cum a avut loc, în Restaurantul Neptun, prima lor întâlnire. Nici Maria, nici Maurice și niciun alt martor nu au așternut-o pe hârtie, nu au povestit-o într-un interviu și nici nu au mărturisit-o în timpul unei anchete. S-au păstrat însă mărturiile ale celor care au cunoscut-o pe Maria Tănase pe vremea când cânta la Neptun, restaurantul situat la intersecția dintre strada Dr. Felix și Piața Buzești, acolo unde artista s-a bucurat de un succes enorm.

Localul purtase înainte numele Dory Parc, motiv pentru clienții mai vechi să-l mai numească și împerecheat: Dory-Neptun. Era un loc elegant, fără să fie foarte spațios, dar bine amplasat, într-un cartier prin care tranzitau mulți dintre cei care mergeau sau veneau de la Gara de Nord. În zonă se mai aflau astfel de restaurante, cu mâncare și băutură agreabile. Competiția dintre ele însă era serioasă, fiecare căutând soluții prin care să-și ademenească mușteriii. Restaurantul Coșna, de exemplu, aflat chiar peste drum de Neptun, a avut succes o perioadă pentru că i-a angajat pe cântărețul Petre Alexandru și soția sa Mia Braia, soliști de romanze și tangouri. Cei care se opreau la Restaurantul Răcaru de pe Calea Griviței aveau ocazia să-l asculte pe Constantin Lungeanu, cunoscut bucureștenilor pentru repertoriul format din șansonete franțuzești și muzică ușoară românească. La Neptun cântase un timp orchestra lui Fănică Gănescu, având un program artistic susținut de duetul Jeni Boerescu – Rada Moldovan, dar localul încă mai lânzezea.

Maria Tănase a semnat contractul cu Neptun la 15 noiembrie 1938. Când s-a desfășurat pentru prima dată pe estrada din mijlocul sălii, de emoție, a simțit că-i fuge pământul de sub picioare. Clienții au îndrăgit-o chiar de la început și, odată cu trecerea zilelor, au asaltat restaurantul. Au dat năvală de parcă abia acum îl descopereau, iar lumea era cât se poate de pestriță: călători ce tocmai coborâseră din trenuri, târgoveți sau proprietari de prăvălii, artiști, colegi și prieteni de-ai Mariei, scriitori sau jurnaliști.

Nu toți însă prindeau locuri la masă, căci „la Neptun era imposibil de intrat”, își amintea Erhet Ferdinand, frizerul care a coafat-o pe Maria Tănase timp de aproape două decenii: „Când s-a deschis Neptunul, am fost curios să văd și eu cine e aia Maria Tănase. Am văzut atâta lume adunată în fața prăvăliei, că înăuntru era deja plin localul; văd că se oprește o birjă și se duce portarul de la local:

— Coana Maria, hai pe dincolo, că pe aici n-o răzbim (atât popor era în fața prăvăliei).

A băgat-o pe o poartă din dos. Eu aș fi vrut să vorbesc cu dânsa, dar mi-era imposibil în seara aceea. Am scăpat-o”²².

Maria începea spectacolul în fiecare seară la ora 23.00, dar pe la ora 20.00 restaurantul era deja plin de lume în așteptarea ei. Scriitorii, pictorii, ziariștii aveau mesele lor rezervate. De regulă, erau ocupate de Liviu Rebreanu, Victor Eftimiu, Cezar Petrescu, Ion Minulescu, Vasile Voiculescu, Ionel Teodoreanu, Camil Petrescu sau Ion Pillat. „Mă privea, parcă din vitrina unei librării, toată literatura română de după război”³, își va aminti artista, cu nostalgie, două decenii mai târziu.

Alături erau mesele muzicienilor și actorilor, precum Nicolae Vlădoianu și colegii lui de la renumitul Teatru „Alhambra”. Tenorul George Folescu venea de fiecare dată însoțit de mai tinerii săi prieteni, Dinu Bădescu sau Viorel Chicideanu. „Haideti s-o ascultați pe Maria Tănase”, le spunea acestora seara, când plecau împreună de la Operă, îndemnându-i să-l însoțească. Și oamenii politici doreau să-i asculte concertul și să o cunoască. Prezența la Neptun a lui Iuliu Maniu, președintele Partidului Național Țărănesc și fost prim-ministru, căruia nu-i plăcea viața de noapte a Capitalei, a creat vâlvă în întreg orașul. Se întâmplase la începutul anului 1939, iar agenții secreți ai Serviciului Special de Informații au menționat evenimentul în mai multe rapoarte, notând că, după spectacol, Maniu „a invitat-o la masa sa discutând timp îndelungat și oferindu-i un coș cu violete”⁴.

Pentru că nu mai erau locuri libere, mulți clienți stăteau în picioare. Taraful lui Vasile Julea cânta, încercând, fără succes, să acopere vacarmul. Chelnerii nu mai făceau față alergând printre mese, în fumul gros de țigară, iar patronul îi privea cu un ochi sever, încercând să-i grăbească și mai mult, satisfăcut de gândul că vremurile în care ofta după clienți au trecut. Se mai întâmpla ca un mușteriu, ajuns din întâmplare la Neptun, să se intereseze cine urmează să cânte. „Domnule, e Maria Tănase, știe tot Bucureștiul!”, îi răspundea ospătarul, ofensat de întrebarea neștiuturului. Așa cum își amintea și frizerul Ferdinand, seară de seară intrarea în local era blocată de mulțimea care nu mai avea cum să pătrundă, dar care se încăpățâna să asculte concertul de afară, uneori în frig și zăpadă.

La ora 23.00, silueta firavă a Mariei Tănase își făcea apariția pe ușa din fundul sălii, îmbrăcată într-o rochie înflorată, având prinse la piept,

în deschizătura sânilor, câteva garoafe albe. Pe neașteptate, rumoarea se sfârșea, atmosfera devenind o liniște de catedrală. Clienții lăsau jenați tacâmurile deoparte, pe lângă farfurii, iar chelnerii rămâneau nemișcați, rânduieți lângă perete, cu gura căscată. Așa era de fiecare dată. Din respect și admirație, chiar și într-un restaurant nimeni nu îndrăznea să vorbească peste vocea ei, cum se întâmpla de obicei când cântau alți artiști. Iar dacă acest lucru totuși se petrecea, Maria se uita semeț la cei neaveniți, luând o poziție gravă și ținându-i cu ochii ei verzi, până când se așternea tăcerea. Abia atunci își îndrepta privirea către orchestră, căreia îi schița un semn discret. Închizând ochii și strângând microfonul în brațe, începea să cânte legănându-se ușor.

Așa ceva nu se mai văzuse în București până atunci: o cârciumă de cartier care se transforma pe neașteptate, seară de seară, într-o impresionantă scenă de spectacol. Oamenii reacționau cu entuziasm, aplaudând-o îndelung și cerând repetarea unor melodii. Folescu, el însuși o legendă a Operei Române și un mare iubitor de folclor, lăcrima fără să se mai ascundă. Vocea tinerei soliste îl înflăcăra pur și simplu. „Noi, cei mai tineri, ne uitam la Folescu”, își amintea Chicideanu. „Surprindeam la el lacrimi de bucurie, el probabil înțelegea mai bine ca noi.”⁵

Clienții, răscoliți de vocea tinerei femei, abia acum redescopereau pe mese mușchiul la grătar, mititeii și patricienii, dar continuau să comenteze spectacolul ce tocmai se sfârșise. „V-am spus eu, Maria Tănase este unică!”⁶, striga George Folescu cu vocea sa înaltă, bărbătească, gesticulând cu pasiune și încântare. Cu mult după miezul nopții, Maria pleca de pe scenă, părăsind localul pe aceeași ușă din spatele clădirii. Uneori se oprea printre mese, salutând și discutând cu lumea din jur, oamenii fiind entuziasmați de prezența ei.

Astfel trebuie să-l fi cunoscut și pe Maurice Nègre, într-una din acele seri de iarnă ale anului 1938 când s-a aflat printre clienții Restaurantului Neptun, probabil însoțit de alți prieteni, diplomați și ziariști francezi și români. Ascultând-o pe Maria, chiar dacă nu i-a înțeles cuvintele, a fost impresionat de armonia sunetelor, de forța ieșită din comun și de pasiunea cu care tânăra ce abia împlinise 25 de ani le-a interpretat. A trăit

alături de ea stările prin care trecea, de la o melodie melancolică la alta veselă, deopotrivă fascinat de vocea ei magică și de privirea ademenitoare. Nu-și imaginase, atunci când se strecurase cu greu prin mulțime pentru a pătrunde în restaurant, că el și necunoscuta de pe scenă vor trăi un adevărat *coup de foudre*, iar povestea lor de dragoste va dura mai bine de trei ani și jumătate, până în vara anului 1942.

* * *

Când a ajuns pentru prima dată în București, Maurice Nègre s-a cazat la Hotelul Splendid Park din centrul orașului. Era o soluție provizorie, până își rezolva problemele birocratice la Direcția Presei de pe lângă Ministerul Afacerilor Străine, la Biroul de Informații de pe lângă Consiliul de Miniștri și la Legația Franței. Nègre era noul corespondent al Agenției franceze de presă Havas, fiind deja un jurnalist experimentat, care lucrase în trecut și în alte capitale europene.

Pe atunci avea 37 de ani. Născut în august 1901, la Saint-Laurent-le-Minier, un sat din sudul Franței ce părea uitat de Dumnezeu, ajunsese să călătorească în toată Europa așa cum niciun alt fiu al satului nu o mai făcuse. Dedicându-se jurnalismului încă din tinerețe, în anii 1920 Nègre a colaborat cu diverse redacții franceze, iar în 1931 s-a angajat la Havas, instituție care i-a marcat întregul destin. Noul loc de muncă i-a dat imediat un avânt carierei pentru că acum lucra la cea mai mare agenție de presă din lume, dar și cea mai veche. Havas fusese înființată în 1835 de Charles Havas, un comerciant parizian, la început sub forma unui simplu birou de traduceri. În schimbul unui abonament lunar, angajații agenției realizau rapoarte cu informații extrase din presa străină, în special din cea britanică, pe care le adresau ministerelor, ambasadelor și ziarelor. Dar la sfârșitul anilor 1930, Havas se transformase deja într-o respectată instituție de presă, având 26 de agenții și 100 de corespondenți și birouri în străinătate, care transmiteau știri din lumea întreagă de la 6 dimineața până la miezul nopții. Era recunoscută pentru profesionalism și rapiditate, agenția ghidându-se după îndemnul „Mereu mai repede, peste tot primii”⁷⁷.

Maurice Nègre își desfășurase cam toată activitatea în slujba Havas în calitate de corespondent în străinătate: între 1931 și 1934 la Budapesta, iar între 1934 și 1938 la Varșovia. Trimiterea lui la București a fost o fi-rească avansare profesională, deși pe vremea când lucrase în Ungaria a fost acuzat că a zădărnicit ancheta autorităților maghiare care urmăreau să-l prindă pe teroristul croat Vjekoslav Servatzy, la solicitarea Iugoslaviei. Nègre ar fi făcut propria anchetă și a publicat știri false, potrivit că-rora Servatzy fusese deja reținut de poliție, ceea ce l-a avertizat pe fugar, reușind să dispară chiar înainte de a fi arestat. Cel puțin acestea au fost de-clarațiile lui Emeric Hetényi, adjunctul prefectului poliției din Budapesta și șeful Departamentului de Siguranță a Statului, care la 22 decembrie 1934 a afirmat că Nègre nu este nimic altceva decât un colporteur⁸.

Havas însă l-a numit corespondent la Varșovia, pentru a scăpa de presiunea autorităților maghiare, iar patru ani mai târziu a fost trimis la București, oraș necunoscut ziaristului francez și în care a ajuns pe 27 ianuarie 1938. La scurt timp a sosit și soția sa, Simonne Monique Goussot. Prezența ziaristului a fost semnalată chiar în aceeași zi Direcției Generale a Poliției de Siguranță, serviciul secret al Ministerului de Interne, de către personalul hotelului. Era o practică obișnuită, polițiștii din cadrul Birou-lui „Hoteluri” având obligația să controleze registrele, cu scopul de a ve-rifica străinii care s-au cazat: cine erau, de unde veneau, prin ce punct de frontieră au intrat în țară și dacă aveau toate formele legale de ședere.

În cazul său, ofițerii Secției a II-a din cadrul Corpului Detectivilor* au scris prima notă informativă a doua zi, pe 28 ianuarie, intitulând-o „Jurna-list francez sosit în Capitală”, ceea ce arată că prezența lui a stârnit interes și trebuia urgent semnalată. Documentul conține doar informații despre cum și-a petrecut ziua precedentă, precum faptul că prima dată a vizitat sediul agenției din strada Săgeții nr. 4, că a fost trimis să-l înlocuiască pe Roger Maffre, fostul corespondent Havas, transferat acum la Roma, datele

* Corpul Detectivilor, structură de informații înființată în cadrul Siguranței în anul 1931, în urma unificării brigăzilor centrale de Siguranță. Corpul Detectivilor avea atribuții în culegerea de informații, interceptări telefonice și ale coresponden-ței, investigații și filaj.

sale de identitate, iar în final o scurtă propoziție care indica faptul că noi informații vor fi culese în perioada următoare: „Este ținut în observație”⁹.

Ceea ce s-a și întâmplat, ziaristul francez fiind urmărit cu discreție de poliția secretă de la București, care voia să se lămurească dacă era doar jurnalist și cum se poziționează față de politica statului român. La început a fost mai simplu, pentru că până pe 25 februarie a continuat să locuiască, împreună cu soția, la Splendid Park, hotel în care agenții Siguranței se simțeau confortabil și se strecurau ușor pentru a mai afla de la informatori câte ceva despre cei care l-au vizitat pe Nègre. Apoi s-a mutat în apartamentul pe care îl ocupase Roger Maffre din strada Săgeții nr. 4, unde se aflau și birourile agenției.

La scurt timp, Siguranța a identificat, una câte una, persoanele cu care se întâlnea și care vor forma cercul său relațional. Cel mai des l-a vizitat la hotel Liviu Artemie, corespondentul ziarului londonez *News Chronicle*. Poetul și scriitorul Gheorghe Dinu, care scria la *Timpul* sub pseudonimul Ștefan Roll, „cunoscut pentru ideile sale de stânga, care de altfel i-a stabilit o serie de relații și cu mai mulți ziariști de la revista *Azi*”¹⁰, a devenit și el unul dintre apropiații lui Nègre. De asemenea Iosif Fermo, jurnalist român care a colaborat mulți ani cu Agenția Havas și mai târziu cu *Agence France-Presse*. În plus, Maurice Nègre și-a făcut repede intrarea în anturajul jurnaliștilor străini acreditați la București și care reprezentau cele mai mari agenții de presă internaționale și cele mai importante ziare ale lumii. Corpul jurnaliștilor străini, pe atunci format din zeci de persoane, era permanent în atenția serviciilor de informații.

Pe parcursul anului 1938 Maurice Nègre nu a dat prea multe motive Siguranței să-l suspecteze că desfășoară și alte activități în afară de gazetărie. Poate că anturajul său nu era unul ideal, poate că uneori era prea curios în ceea ce privește activitatea autorităților române sau poate că avea legături prea apropiate cu unele misiuni diplomatice de la București, inclusiv cea sovietică, dar Nègre era jurnalist, deci doritor de a cunoaște, de a vedea.

Însă în anul 1939 conduita sa a generat îndoieli serioase agenților Corpului Detectivilor. Începând cu luna februarie, a făcut o serie de călătorii

de documentare în țară, solicitând în prealabil aprobări în acest sens. A fost la Mangalia, iar la 30 aprilie s-a deplasat la Turtucaia, important obiectiv militar într-o zonă de graniță cu restricții, unde a fost surprins că-și folosește aparatul Leika pentru a face fotografii. Un tânăr locotenent vigilent a fost cel care l-a observat, iar Nègre a încercat să disimuleze, prefăcându-se că fotografiază un turc bătrân. Locotenentul i-a confiscat pe loc filmul, fără însă a-l reține pe jurnalist, care s-a justificat atât în fața lui, cât și mai târziu, la București, că „lua vederi fotografice”¹¹ pentru a promova imaginea României. Drept urmare, în septembrie 1940 a fost trimis în judecată pentru ultraj adus autorității¹². Probele împotriva sa însă nu erau covârșitoare, iar relațiile amicale pe care le avea cu unii angajați guvernamentali, care l-au apărat în fața militarilor afirmând că este „un prieten al țării noastre”¹³, l-au scăpat de o condamnare.

Siguranța nu era singura structură informativă care stătea pe urmele sale. Serviciul Secret (din septembrie 1940 redenumit Serviciul Special de Informații), aflat în acel moment sub coordonarea Ministerului de Război, desemnase propriii agenți de contrainformații pentru a-l urmări, agenți care nu se lăsau atât de ușor amăgiți de interesul lui Nègre pentru susținerea turismului românesc. De altfel, sintezele referitoare la șeful Biroului Havas de la București, realizate în anii 1940, sunt lămuritoare și arată faptul că SSI nu avea nicio îndoială că Nègre era spion:

La început el a deținut calitatea de reprezentant al Agenției Havas și de corespondent al publicației *Marianne*, pentru ca din 1939 să devină și șeful unui birou de propagandă înființat pe lângă Ambasada Franceză.

Începând din martie 1939, se vedește din ce în ce mai mult că activitatea sa nu se mărginește numai la jurnalistică, ea extinzându-se și în domeniul informativ propriu-zis, respectiv culegea informațiuni – de ordin politic și militar – pentru Biroul 2* francez și pentru IS**.

Activitatea sa informativă viza în primul rând penetrația germană în România și, în general, raporturile româno-germane. Astfel, este

* Referire la Deuxième Bureau, denumirea serviciului de informații militar francez.

** Referire la Intelligence Service, denumire generică folosită în acea perioadă a serviciului de informații extern britanic.

semnalat în mai multe rânduri că se interesează de diferitele proiecte de construcții de ordin militar pe care le au germanii în România, precum și de stadiul diferitelor negocieri de ordin economic dintre România și Germania. Informațiunile de acest soi le culege în primul rând prin și din rândurile cetățenilor germani cu sentimente democratice din România, informatorul său principal în această direcție fiind ziaristul St. Roll (Gheorghe Dinu) de la ziarul *Timpu*. [...] Demn de relevat este și faptul că numitul avea relațiuni și cu Virgil Madgearu. De asemenea, face informațiuni în legătură cu emigrarea evreilor refugiați, domeniu în care colaborează strâns cu Gibson*.

Simultan, acordă o deosebită importanță problemei refugiaților polonezi, colaborând, pentru procurarea de informațiuni de la aceștia și prin aceștia, cu ziariștii Castagne, Franco, Richell, precum și cu prof. Iacob Dermer de la Liceul din Sighet, născut la 23 aprilie 1891 în Ipotești, județul Suceava.

În noiembrie 1939, este semnalat că are legături și cu secretarul Uniunii Marinarilor din România, Puch-Duco**.

La 25 decembrie 1939 este debarcat de la șefia Serviciului de Propagandă și Informații de pe lângă Ambasada Franței, rămânând numai ca reprezentant al Agenției Havas. Această debarcare este explicată, pe de o parte, prin acuzațiunea ce i s-a adus „că ar fi prea neutru în darea informațiilor”, iar pe de altă parte, prin relațiile sale cu Maria Tănase – cu care trăia în concubinaj¹⁴.

SSI mai știa că Nègre era prieten cu agentul sovietic Mihail Șarov, reprezentantul Agenției Tass la București, dar și faptul că din 1941 începuse să lucreze cu predilecție pentru britanici, cărora le furniza „informațiuni politice și militare în legătură cu activitatea Germaniei în România”¹⁵.

* Archibald McEvoy Gibson (1904–1982), ofițer MI6, în misiune în România sub acoperirea de corespondent al ziarului *The Times*. A fost chemat la București de fratele său, Harold Gibson, șeful biroului MI6 din România. A părăsit Capitala în octombrie 1940 plecând la Istanbul, dar a revenit la București după 23 august 1944 (continuând legenda de jurnalist, de această dată ca reprezentant al *Kemsley Newspapers*), unde a rămas până în iunie 1945.

** Nume transcris incorect, fiind vorba despre B.M. Poch Dicu, ziarist și om de afaceri român, informator al Serviciului Special de Informații.

Obiectivele misiunilor lui Nègre erau precise, însă agenții SSI obținuseră informații doar despre o parte dintre ele. Jurnalistul însuși, după război, va povesti câte ceva despre activitatea secretă pe care a desfășurat-o sub acoperirea de ziarist în timpul cât a locuit în capitala României.

De exemplu, la începutul anului 1940 a făcut o serie de călătorii prin Europa despre care nici Siguranța, dar nici SSI, nu au putut afla prea multe detalii. În februarie 1940 fusese numit director al emisiunilor în limbile balcanice ale Radioului francez, poate pentru a avea o mai bună acoperire pentru drumurile ce le avea de făcut în sudul Europei. Potrivit mărturisirilor sale de mai târziu, în realitate a fost trimis să intre în legătură cu diferitele agenții franceze și britanice din Balcani pentru a realiza o mai bună coordonare a acestora, călătorind până la Istanbul și Atena¹⁶. La 22 iunie, ziua în care la Compiègne s-a semnat armistițiul franco-german, Nègre se afla la Split, în Croația. Acolo a aflat că Parisul a căzut definitiv în fața trupelor germane, iar moralul său s-a prăbușit la fel de subit.

Când s-a întors la București a găsit aceeași atmosferă apăsătoare. Românii lăcrimaseră pentru tragedia prin care treceau prietenii lor francezi, iar acum o făceau din nou, după numai câteva zile, pentru propria dramă, căci sovieticii tocmai ocupaseră Basarabia și Bucovina de Nord. Nègre a fost martorul acestor evenimente, suferind alături de români și atunci, dar și câteva săptămâni mai târziu, în august și septembrie 1940, când alte două teritorii, nord-vestul Transilvaniei și sudul Dobrogei, au fost desprinse cu forța de România.

În ianuarie 1941, așa cum indică și rapoartele SSI, Nègre a primit o nouă misiune. Deuxième Bureau se desființase în urma convenției de armistițiu, dar agenții renumitei organizații franceze de informații nu renunțaseră la luptă, lucrând acum alături de britanici. La rândul lui, Nègre și-a oferit serviciile reprezentanților SOE* de la București, care își mutau cartierul general la Istanbul pentru că relațiile diplomatice cu Londra urmau să fie suspendate. I s-a cerut să creeze o rețea informativă nouă, iar

* Special Operations Executive (SOE), organizație înființată în 1940 în cadrul Ministerului Economiei de Război de la Londra cu misiunea de a culege informații și de a coordona operații speciale pe teritoriul inamic, în spatele frontului.

rezultatele obținute să fie trimise, prin curieri, în Turcia. Nègre a acceptat. După numai câteva luni, *Franța Liberă*, cum era denumită organizația sa, avea deja trei agenți francezi activi și alți 12 agenți români și greci.

În realitate, rețeaua informativă construită de Nègre în favoarea Marii Britanii nu a performat deloc, fiind încă de la început sub controlul autorităților române. Maurice Nègre a făcut greșeala să se asocieze cu Henriette Sumpt, o franțuzoaică cunoscută în cercurile mondene bucureștene și mare iubitoare de aventură. Ea a fost veriga slabă a rețelei, deși la prima vedere Sumpt părea să aibă toate calitățile necesare pentru o astfel de activitate, căci, la cei 35 de ani, lăsa impresia că are destulă experiență de viață, că este cultă, inteligentă, dedicată, îndrăzneță și, nu în ultimul rând, atrăgătoare.

Sumpt se născuse în 1905 în regiunea Tonkin din nordul Vietnamului și făcea parte dintr-o familie de militari francezi. Tatăl său a murit în Indochina, servindu-și țara, iar Henriette, după ce a obținut diploma de bacalaureat, s-a căsătorit cu un locotenent francez, alături de care a continuat să cutreiere lumea din garnizoană în garnizoană, până prin 1927, când cei doi au divorțat. Însă destinul ei a fost legat de România, căci aici va urma să petreacă mai bine de 30 de ani. Cunoscând un tânăr român la Paris, a decis să-l urmeze în țara sa, locuind la început în câteva orașe din Moldova, iar în a doua jumătate a anilor 1930 s-a stabilit la București. În toată această perioadă a trecut prin două căsnicii, de pe urma cărora a rămas cu o pensie alimentară și cetățenia română. Înaltă, blondă, cu ochi albaștri și nas ușor ascuțit, avea o naturalețe în a cuceri bărbații și în fiecare mariaj s-a comportat ca o pasageră nestatornică, ceea ce i-a adus reputația de femeie extravagantă, care călca ușor în picioare fidelitatea conjugală.

Mutându-se în București, a lucrat ca funcționară, rând pe rând, la Legația Franței, apoi la cea a Poloniei și a Republicii Chile până la începutul anului 1940. Prin urmare, a devenit familiară bărbaților care formau mediul diplomatic din capitala României, făcându-și relații în special între diplomații francezi și englezi. Fiind într-un astfel de cerc relațional, nu este de mirare faptul că a încercat, după posibilitățile sale, să ofere sprijin acestora, SSI stabilind la începutul războiului că Henriette Sumpt „a primit

însărcinarea de a se introduce în anturajul ofițerilor germani, de la care să obțină informațiuni cu caracter militar ce ar fi putut fi folositoare englezilor¹⁷. Câteva luni mai târziu, în timp ce era arestată, Sump a declarat că, dimpotrivă, și-a oferit serviciile în mod sincer Legației Germaniei și a fost recrutată de Karl von Meran, ofițer de informații al SD-Ausland în România, Departamentul VI Informații al Oficiului Central de Siguranță al Reichului (RSHA). Misterul însă va fi deslușit destul de ușor în timpul investigațiilor făcute de autoritățile române, asistate de cele germane.

Henriette Sump și Maurice Nègre s-au cunoscut întâmplător, la Capșa, în februarie 1940: „Ea mi s-a prezentat, cerându-i să-i cumpăr unele lucruri de care voia să se debaraseze, intenționând să părăsească România pentru câțva timp¹⁸, va declara Nègre în timpul anchetei de mai târziu. Într-adevăr, Sump se pregătea să călătorească în Turcia pentru o perioadă de timp nedefinită și, neavând resursele financiare necesare, vindea lucruri din casă iubitorilor de chilipiruri.

Probabil pentru că i-a fost greu să adune banii necesari, Henriette Sump a plecat la Istanbul abia la 27 februarie 1941. Și această călătorie este controversată, pentru că a afirmat că scopul ei era să-l reîntâlnească pe contele von Meran, despre care aflase că este ori în Turcia, ori în Siria. Într-adevăr, von Meran trecea în acel moment printr-o perioadă complicată a carierei sale, pentru că sprijinise, alături de ceilalți ofițeri SD de la București, rebeliunea legionarilor din ianuarie 1941. Ion Antonescu, învingător în conflictul cu Mișcarea Legionară, obținuse acordul lui Adolf Hitler de a-i retrage pe toți membrii SD din România drept pedeapsă pentru acțiunea lor îndrăzneată și necugetată¹⁹, motiv pentru ca von Meran să nu mai fie văzut prin București de prietena sa.

Henriette Sump a stat în Turcia doar 13 zile. A fost expulzată de poliție pentru că viza de tranzit pe care o avea nu-i permitea o ședere mai îndelungată, astfel că, la întoarcerea în țară, femeia a stârnit curiozitatea echipajului de pe vasul românesc care naviga de la Istanbul la Constanța, pentru că a sosit în port însoțită de polițiști, care au ținut să se asigure că Sump părăsește teritoriul țării. Pe când se urca la bordul navei, Hortensiu Avian Ivanovici, medicul vasului *Dacia*, a fost rugat de prietesa